

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 2/22

Luxemburg, 13 januari 2022

Arrest in de gevoegde zaken C-177/19 P Duitsland - Ville de Paris
e.a./Commissie,
C-178/19 P Hongarije - Ville de Paris e.a./Commissie en C-179/19 P
Commissie/Ville de Paris e.a.

Het Hof vernietigt het arrest van het Gerecht waarbij de verordening van de Commissie tot vaststelling van emissiewaarden voor tests in reële rijomstandigheden van nieuwe lichte voertuigen gedeeltelijk nietig is verklaard

De steden Parijs, Brussel en Madrid worden niet rechtstreeks geraakt door deze verordening, zodat hun beroepen tot nietigverklaring ervan niet-ontvankelijk moeten worden verklaard

Met richtlijn 2007/46¹ heeft de Uniewetgever een geharmoniseerd kader vastgesteld voor de typegoedkeuring van motorvoertuigen met het oog op de registratie, de verkoop en het in het verkeer brengen ervan in de Unie. De Europese Commissie heeft naar aanleiding van het Dieselmotorschandaal een testprocedure ingevoerd voor emissies in reële rijomstandigheden (hierna: „RDE”)² van lichte personen- en bedrijfsvoertuigen die worden goedgekeurd overeenkomstig de geldende regelgeving³, om een beter beeld te krijgen van de emissies op de weg. De voorschriften voor de RDE-tests zijn vervolgens aangevuld met verordening 2016/646 van de Commissie⁴, waarbij de stikstofoxide-emissies zijn vastgesteld die bij die tests niet mogen worden overschreden (hierna: „omstreden verordening”).

Parijs, Brussel en Madrid (hierna: „verzoekende steden”) hebben elk beroep ingesteld tot nietigverklaring van de omstreden verordening, aangezien deze hen verhinderde om verkeersbeperkingen op te leggen aan private voertuigen vanwege hun vervuilende emissies. De Commissie heeft tegen deze beroepen excepties van niet-ontvankelijkheid opgeworpen. Volgens haar raakt de omstreden verordening de verzoekende steden immers niet rechtstreeks in de zin van artikel 263, vierde alinea, VWEU.

Het Gerecht heeft de beroepen niettemin deels toegewezen. Zijns inziens worden de verzoekende steden namelijk wel rechtstreeks geraakt door de omstreden verordening.⁵ Bij zijn uitlegging van richtlijn 2007/46⁶, in het kader waarvan de omstreden verordening is vastgesteld, heeft het Gerecht meer in het bijzonder geoordeeld dat de omstreden verordening moet worden aangemerkt als een regelgevingshandeling die geen uitvoeringsmaatregelen met zich meebrengt en die de uitoefening van de regelgevende bevoegdheid van deze steden op het gebied van het autoverkeer rechtstreeks aantast.

Naar aanleiding van de door de Bondsrepubliek Duitsland (zaak C-177/19 P), Hongarije (zaak C-178/19 P) en de Commissie (zaak C-179/19 P) ingestelde hogere voorzieningen heeft het Hof

¹ Richtlijn 2007/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 september 2007 tot vaststelling van een kader voor de goedkeuring van motorvoertuigen en aanhangwagens daarvan en van systemen, onderdelen en technische eenheden die voor dergelijke voertuigen zijn bestemd (kaderrichtlijn) (PB 2007, L 263, blz. 1).

² Verordening (EU) 2016/427 van de Commissie van 10 maart 2016 tot wijziging van verordening (EG) nr. 692/2008 wat de emissies van lichte personen- en bedrijfsvoertuigen (Euro 6) betreft (PB 2016, L 82, blz. 1).

³ Verordening (EG) nr. 715/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2007 betreffende de typegoedkeuring van motorvoertuigen met betrekking tot emissies van lichte personen- en bedrijfsvoertuigen (Euro 5 en Euro 6) en de toegang tot reparatie- en onderhoudsinformatie (PB 2007, L 171, blz. 1).

⁴ Verordening (EU) 2016/646 van 20 april 2016 tot wijziging van verordening (EG) nr. 692/2008 wat de emissies van lichte personen- en bedrijfsvoertuigen (Euro 6) betreft (PB 2016, L 109, blz. 1).

⁵ Arrest van 13 december 2018, Ville de Paris, Stad Brussel en Ayuntamiento de Madrid/Commissie, [T-339/16](#), [T-352/16](#) en [T-391/16](#) (zie ook [PC nr. 198/18](#)).

⁶ Artikel 4, lid 3, van richtlijn 2007/46.

het arrest van het Gerecht vernietigd. Het Hof heeft daarbij meer duidelijkheid verschaft over het begrip „rechtstreeks geraakte persoon” als voorwaarde voor de ontvankelijkheid van een beroep tot nietigverklaring dat door een regionale entiteit van een lidstaat wordt ingesteld tegen een handeling van de Europese Unie.

Beoordeling door het Hof

Om te beginnen herinnert het Hof eraan dat een regionale of lokale entiteit met rechtspersoonlijkheid net als andere rechtspersonen of als natuurlijke personen uitsluitend een beroep tegen een handeling van het Unierecht kan instellen indien zij valt onder een van de in artikel 263, vierde alinea, VWEU⁷ bedoelde gevallen, die vereisen dat de betrokken persoon of entiteit rechtstreeks door de beoogde handeling wordt geraakt. Een lager openbaar lichaam kan rechtstreeks worden geraakt door de betrokken handeling als is voldaan aan twee cumulatieve criteria. Ten eerste **moet de bestreden maatregel rechtstreeks gevolgen hebben voor de rechtspositie van dat lichaam** en ten tweede mag de maatregel geen beoordelingsbevoegdheid laten aan de adressaten die met de uitvoering ervan zijn belast.

Voorts gaat het Hof na of artikel 4, lid 3, tweede alinea, van richtlijn 2007/46, dat bepaalt dat de lidstaten „de registratie, de verkoop, de ingebruikneming of het in het verkeer brengen van voertuigen [...] die aan de voorschriften van deze richtlijn voldoen, niet [mogen] verbieden, beperken of belemmeren”, de verzoekende steden daadwerkelijk verhindert om hun bevoegdheden uit te oefenen om het verkeer van private voertuigen te regelen teneinde vervuiling te bestrijden en of, gezien de samenhang tussen die bepaling en de omstreden verordening, die steden dus moeten worden geacht rechtstreeks door die verordening te worden geraakt. Daartoe legt het Hof de betrokken bepaling uit aan de hand van de bewoordingen ervan, de context waarin zij is vastgesteld, de doelstellingen van de regeling waarvan zij deel uitmaakt en relevante gegevens uit de ontstaansgeschiedenis ervan.

Wat betreft de tekst van artikel 4, lid 3, tweede alinea, van richtlijn 2007/46 en in het bijzonder het daarin opgenomen verbod om het „in het verkeer brengen” van bepaalde voertuigen te beperken, verklaart het Hof dat deze bepaling niet uitsluitend betrekking heeft op het verkeer van voertuigen op het grondgebied van een lidstaat, maar ook op andere activiteiten zoals de registratie, verkoop en ingebruikneming van voertuigen. Dergelijke beperkingen vormen een algemene belemmering voor de toegang tot de voertuigmarkt.

Aangaande de context van deze bepaling wijst het Hof erop dat **de verplichtingen die richtlijn 2007/46 aan de lidstaten oplegt, betrekking hebben op het in de handel brengen van motorvoertuigen en niet op het latere verkeer ervan**. Verder stelt het Hof vast dat artikel 4, lid 3, tweede alinea, van deze richtlijn weliswaar de lidstaten een negatieve verplichting oplegt om het in het verkeer brengen van voertuigen die voldoen aan de voorwaarden van de richtlijn niet te verbieden, beperken of belemmeren, maar dat de eerste alinea van die bepaling hun een positieve verplichting oplegt op grond waarvan zij voertuigen kunnen registreren en de verkoop en ingebruikneming ervan kunnen toestaan, zonder dat er sprake is van deelname aan het wegverkeer. Anders dan het Gerecht heeft uitgelegd, kan de reikwijdte van de negatieve verplichting derhalve niet groter zijn dan die van de positieve verplichting, aangezien de twee alinea's elkaar aanvullen. Tot slot merkt het Hof op dat de verzoekende steden niet beschikken over bevoegdheden voor de goedkeuring van voertuigen.

Richtlijn 2007/46 heeft tot doel een uniforme procedure voor de goedkeuring van nieuwe voertuigen in te stellen en daarmee de totstandbrenging en de werking van de interne markt te verzekeren, alsmede een hoog niveau van verkeersveiligheid te waarborgen door de technische vereisten inzake met name de constructie van voertuigen volledig te harmoniseren.

⁷ Artikel 263, vierde alinea, VWEU bepaalt dat „[i]edere natuurlijke of rechtspersoon [...] onder de in de eerste en tweede alinea vastgestelde voorwaarden beroep [kan] instellen tegen handelingen die tot hem gericht zijn of die hem rechtstreeks en individueel raken, alsmede tegen regelgevingshandelingen die hem rechtstreeks raken en die geen uitvoeringsmaatregelen met zich meebrengen”.

Daarenboven blijkt uit de ontstaansgeschiedenis van artikel 4, lid 3, tweede alinea, van richtlijn 2007/46 dat het verbod op belemmering van het „in het verkeer brengen” van bepaalde voertuigen niet bedoeld was om de werkingssfeer van de regeling voor goedkeuring van voertuigen te verbreden, maar uitsluitend beoogde te voorkomen dat de lidstaten zich niet zouden houden aan het verbod om zich te verzetten tegen de markttoegang van voertuigen die voldoen aan de eisen van de toepasselijke regelgeving.

Volgens het Hof **komt de uitlegging van het Gerecht er dus op neer dat een brede werkingssfeer wordt toegekend aan artikel 4, lid 3, tweede alinea, van richtlijn 2007/46 ter ondersteuning van de conclusie dat die bepaling een belemmering vormt van bepaalde lokale verkeersbeperkingen die met name bedoeld zijn om het milieu te beschermen.** Die uitlegging strookt niet met de context van die bepaling en evenmin met de doelstellingen van de regeling waar zij deel van uitmaakt en met de ontstaansgeschiedenis van die bepaling.

Het Hof is dan ook van oordeel dat **het Gerecht blij heeft gegeven van een onjuiste rechtsopvatting door te oordelen dat de omstreden verordening de verzoekende steden rechtstreeks raakt** in de zin van artikel 263, vierde alinea, VWEU.

In antwoord op de bezorgdheid die de verzoekende steden hebben geuit over het feit dat mogelijk tegen de lidstaten waarin zij liggen een beroep wegens niet-nakoming zal worden ingesteld wegens schending van de omstreden verordening, benadrukt het Hof dat **de vaststelling van een regeling waarbij het plaatselijk verkeer van bepaalde voertuigen wordt beperkt om het milieu te beschermen, niet in strijd kan zijn met het verbod van de omstreden verordening**, zodat die verordening niet rechtstreeks van invloed kan zijn op de mogelijkheid om een beroep wegens niet-nakoming in te stellen.

Gelet op een en ander **vernietigt het Hof het bestreden arrest**, stelt het vast dat het geding in staat van wijzen is **en verklaart het de door de verzoekende steden ingestelde beroepen tot nietigverklaring niet-ontvankelijk.**

NOTA BENE: Bij het Hof van Justitie kan een tot rechtsvragen beperkte hogere voorziening worden ingesteld tegen een arrest of een beschikking van het Gerecht. In beginsel heeft de hogere voorziening geen opschortende werking. Indien de hogere voorziening ontvankelijk en gegrond is, vernietigt het Hof de beslissing van het Gerecht. Ingeval de zaak in staat van wijzen is, kan het Hof de zaak zelf afdoen. In het omgekeerde geval verwijst het de zaak naar het Gerecht, dat aan de door het Hof in het kader van de hogere voorziening gegeven beslissing is gebonden.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106